

Umhverfis- og auðlindaráðuneyti
Skuggasundi 1
101 Reykjavík

Gunnarsholti, 14. febrúar 2019

Efni: Umsögn um drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um loftslagsmál, nr. 70/2012

Landgræðslan lýsir ánægju með áform þau um lagasetningu er hér eru kynnt. Almennt er um að ræða þarfar breytingar á gildandi regluverki og um allnokkurt skeið hefur legið fyrir að nauðsynlegt sé að ráðast í ákveðna endurskoðun þess. Landgræðslan vísar í umsögn sína, dags. 18.10.2018, hvar kynnt voru áform um þá lagasetningu sem hér liggur fyrir í formi draga.

Aðrar einstakar athugasemdir við efni frumvarpsdraganna eru eftirfarandi:

Um 1. gr. Breytingar á 5. gr. laganna.

Landgræðslan fagnar mjög þessum, fyrirhuguðu, breytingum á lögum um loftslagsmál. Um er að ræða mikla réttarbót og felur í sér gleggri og skýrari útfærslu á markmiðum ríkisstjórnarinnar en áður hefur sést.

Aðgerðaráætlun í loftslagsmálum er nefnt sem tæki til þess að Ísland nái markmiðum stjórnvalda um kolefnishlutleysi. Þetta er mjög brýnt en um leið bendir Landgræðslan á að ástæða væri til að gefa gaum öðru mikilvægu markmiði; *landeyðingarhlutleysi* (LDN, Land Degradation Neutrality). LDN er eitt helsta áhersluatriði eyðimerkursamnings Sameinuðu þjóðanna (UNCCD) og fellur undir markmið 15.3 í heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna. Í dag hafa 120 lönd ákveðið að setja sér LDN markmið, Ísland er þó ekki þar á meðal og mjög brýnt að bæta þar úr.

Markmið um landeyðingarhlutleysi skiptir Ísland sérlega miklu máli varðandi það mál sem þetta frumvarp fjallar um. Landhnignun og –eyðing hefur héraendis verið gríðarlegt vandamál og vegna jarðvegsrofs hefur gríðarlegt magn kolefnis tapast. Á sama tíma er uppbygging jarðvegs, og þar með endurheimt lands, sem er ein helsta leiðin til að ná LDN – besta varanlega aðferðin sem Ísland hefur vöð á til kolefnisbindingar og þar með til að stuðla að því að markmið Parísarsáttmálans náist.

Landgræðslan hvetur því til að hugleitt verði að vísa í LDN markmið UNCCD hér og skapa þannig grundvöll að því að uppfylla heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna nr. 15.3, enda er það sérlega mikilvægt fyrir Ísland.

Breytingar á 5. gr. a laganna.

Hér er um að ræða sérstaklega mikilvægt ákvæði. Rétt er að benda á mikilvægi þess að áætlun þessi beinist hvort tveggja að aðgerðum ríkisins sem og að hvetja og virkja almenning í aðgerðum til að ná loftslagsmarkmiðum Íslands, enda er þetta samfélagsverkefni en ekki verkefni sem ríkið eitt ber ábyrgð á.

Um 2. gr.

Hér skal einungis bent á það sem áður hefur fram komið um að brýnt sé að nægjanlegt fjármagn sé tryggt þeirra verkefna er í grein þessi eru tíunduð.

Um 3. gr.

Þessi grein gerir ráð fyrir breytingum á þeirri grein laga um loftslagsmál sem snýr að losunarbókhaldi Íslands. Úr lagagreininni er m.a. felld hvaða aðilum er, lögum samkvæmt, skylt að taka saman upplýsingar sem krafist er vegna losunarbókhaldsins og skila þeim til Umhverfisstofnunar.

Þó að fallast megi á þau rök sem fram koma í athugasemdum með frumvarpinu, þ.e. að það auðveldi breytingar á skilum gagna vegna bókhaldsins að upptalning þeirra stofnana sem ber skylda til að skila gögnum til Umhverfisstofnunar sé framvegis í reglugerð um gagnasöfnun en ekki í lögum, fylgja því líka ókostir. Fyrirsjáanleikinn fyrir einstakar stofnanir er þannig t.a.m. minni. Hér er lagt til að breytingin verði þannig að í lögum séu taldar upp þær stofnanir sem ótvírætt skuli skila upplýsingum til Umhverfisstofnunar en að heimild verði til að bæta við fleirum, eftir atvikum, með ákvæði í reglugerð.

Á það skal hér bent að í 4. mgr. núgildandi 6. gr. laganna er kveðið á um að skylt sé að veita Umhverfisstofnun upplýsingar á því formi sem hún óskar eftir eða um semst og innan þeirra tímamarka sem reglugerð kveður á um *án þess að gjald komi fyrir*. Í breytingatillögu þeirri er hér liggur fyrir er ný 2. mgr. um margt sambærileg gildandi 4. mgr. 6. gr. Í nýrri grein hefur hins vegar verið fellt út að upplýsingum skuli skilað *án þess að gjald komi fyrir* og er nú þetta atriði ekkert nefnt, hvorki í lagatexta eða skýringum. Í ljósi þessa má gera ráð fyrir að löggjafinn hyggist opna á það að greiða skuli fyrir að safna saman og vinna þær upplýsingar sem hér um ræðir, enda lögum breytt frá því sem nú er og engar skýringar á því gefnar.

Um 4. gr.

Mikilvæg grein um loftslagssjóð og til þess fallin að hvetja bæði háskóla og atvinnulíf til að beina sjónum sínum að rannsóknum sem tengjast loftslagsbreytingum og aðgerðum gegn þeim. Þessi sjóður sýnist hins vegar vera samkeppnissjóður. Um leið og undirstrikað er mikilvægi hans verður um leið að tryggja að þær stofnanir sem er falið að framkvæma hluta af mótvægisáðgerðum Íslands, t.d. Landgræðslunni og Skógræktinni, hafi bæði fjármagn og nægar heimildir til að ráðstafa því til rannsókna eins og stofnanirnar telja nauðsynlegar vegna þróunar aðferða eða til að uppfylla skuldbindingar gagnvart loftslagsbókhaldi Íslands eins og t.a.m. er kveðið á um í Parísarsamningnum.

Með breytingatillögu þeirri sem hér liggur fyrir er m.a. felld út úr 29. gr. gildandi laga að loftslagssjóður getir styrkt: *c. verkefni sem stuðla að endurheimt votlendis og verkefni er stuðla að bindingu kolefnis í gróðri og jarðvegi, svo sem með skógrækt og landgræðslu*. Landgræðslan telur þessa breytingu ekki af hinu góða og mótmælir henni. Að lágmarki er farið fram á það að tryggt verði fjármagn til að stuðla að bindingu kolefnis í gróðri og jarðvegi, m.a. með skógrækt og landgræðslu, í gegnum önnur verkefni. Það er ekki til bóta að skera út styrki til þessara gríðarlegu þýðingarmiklu verkefna, í loftslagslegu tilliti, og ekkert komi þess í stað.

Virðingarfyllst,
f.h. Landgræðslunnar

Árni Bragason